

lijke macht is het scheppen van waarborgen van de deugdelijkheid van de rechtspraak. Met deze onafhankelijkheid wordt bedoeld beveiliging tegen politieke beïnvloeding en mogelijk indoctrinatie en voorts de zelfstandigheid van de rechter. Die onafhankelijkheid is nauw verweven met de grondrechten, de mens als zodang toekomende rechten en vrijheden, die de staat te eerbiedigen heeft.

U merkt dat we hier elementen tegenkomen uit ons betoog over de academische vrijheid. Ik kom daar straks even op terug.

Verschillende mogelijkheden voor een regeling van de academische vrijheid doen zich nu voor.

Allereerst de Rotterdamse oplossing: de academische vrijheid ongeschreven laten. Hiervóór pleit met name het (nog) ontbreken van consensus over de inhoud van het begrip. Hiertégen pleit dat in onze tijd de ontwikkeling van de wetenschap en de toepassingen die daar mee gepaard (kunnen) gaan zulke verreikende gevolgen hebben dat een regeling noodzakelijk lijkt. Een regeling die erkent dat voor goede wetenschapsbeoefening academische vrijheid essentieel is maar die grenzen stelt en de mogelijkheid biedt voor ingrijpen en bijsturen. Voorts wordt m.i. met deze Rotterdamse oplossing niet erkend dat de overheid de academische vrijheid dient te waarborgen.

De keuze van de bewindslieden: opname in de WWO 81, lijkt op het eerste gezicht aantrekkelijk. Immers voor de instellingen waar met name die academische vrijheid inhoud gegeven moet worden, wordt een regeling getroffen. Tegen deze oplossing pleit veel. Met name de beperking van de werking van het beginsel tot de kring van hen die tot de universitaire gemeenschap behoren. Hiermee wordt ten onrechte gesuggereerd dat de academische vrijheid alleen van belang zou zijn voor hen die wetenschappelijk onderzoek verrichten en wetenschappelijk onderwijs geven aan een universiteit.

Academische vrijheid kan worden gezien als een grondrecht van iedere burger; en dan is het in het belang van iedere burger dat de werking van een regeling zich uitstrekt tot alle wetenschapsbeoefening en geldt voor alle beoefenaren ervan. Zou het waarborgen van de academische vrijheid in de grondwet hiertoe niet de beste mogelijkheden bieden?

Wij zouden niet de eersten zijn die deze oplossing kozen. Reeds lang komt in de grondwet van de Bondsrepubliek Duitsland een artikel voor dat de vrijheid garandeert van „Kunst und Wissenschaft, Lehre und Forschung”.